

16 mei 2021 – afscheidsdienst

*Deze dingen heb ik geschreven,
opdat u weet dat u het eeuwige leven hebt
en opdat u geloof in de Naam van de Zoon van God
(1 Johannes 5, vers 13).*

Bijbellezing: 1 Johannes 5, vers 1-13

Johannes blikt aan het einde van zijn brief terug. Johannes heeft in alle onrust vanwege vertrekkende gemeenteleden orde in de chaos willen scheppen, hij heeft de gemeente in hun situatie willen bemoedigen en bij de kern willen bewaren. Hij heeft hen in hun verwarring aangespoord en aangemoedigd. En nu wil Johannes nog één keer al terugblikkend duidelijk maken waar het hem om te doen was: *deze dingen heb ik geschreven, opdat u weet dat u het eeuwige leven hebt en opdat u geloof in de Naam van de Zoon van God.* Wat een mooie, kostbare afronding van zijn brief! Zo mooi dat ik met deze tekst ook mijn preken in de Ontmoetingskerk wilde afronden.

Johannes blikt heel positief terug. Nou, ik kan met dank aan God ook positief terugblikken op de afgelopen (bijna) zes jaar. Als ik een paar dingen mag noemen:

De wonderlijke diversiteit van de HWS. Zoveel verschillende manieren van geloofsbeleving, zoveel verschillende sociale achtergronden en alles verdraagt elkaar en leeft met elkaar samen. Ik denk daarbij aan die wonderlijke mix van liederen die wij elke zondag zingen: psalmen uit de oude berijming tot en met de nieuwste berijming. Opwekking achthonderdzoveel en het klassieke kerklied. Die bijzondere samenstelling van onze gemeentezang vertolkt de bijzondere samenstelling van onze gemeente. Nu, houdt met elkaar die diversiteit vast en groei in je persoonlijke geloof door naar elkaar te luisteren en van die heel andere ander te leren.

Maar ook de betrokkenheid op elkaar zorgt voor een positieve terugblik bij mij. Ja, er zijn daarin ook kanttekeningen. Alleenstaande mensen in verschillende leeftijden vallen in deze coronatijd helaas soms buiten het gezichtsveld. Mensen met een andere nationaliteit vinden de Ontmoetingskerk heel gastvrij en toch is het soms ook wel lastig om echt thuis te zijn in onze gemeente. Maar toch ook die prachtige betrokkenheid op elkaar, dwars door alle sociale lagen heen: een appje, een telefoontje, een kaartje niet te vergeten, een fruitmand of een pan zelfgemaakte soep. Houd ook dat vast!

En nog iets wat mij positief doet terugblikken: het enthousiasme, de bereidheid om zich in te zetten en dingen op te zetten. Ook daar heb ik van genoten. Ik heb wat gewerkt aan een stukje stabiliteit, aan kader, om dingen structuur te geven met het oog op de toekomst, maar dat enthousiasme en die inzet, dat was vaak een groot geschenk om te ontvangen. Nu, houd ook dat vast.

Maar nu houd ik op met deze positieve terugblik, of toch nog één ding... en daarmee kom ik weer terug bij Johannes. Want Johannes had het in zijn positieve terugblik niet zoals ik over allerlei dingen die hij had ervaren in de gemeente, nee, zijn positieve terugblik werd gevormd door hoe hij *in geloof* naar de gemeente keek. Johannes stootte daarmee meteen door tot de kern, de vaste grond, het fundament van de gemeente en daar wil ik nu ook met u naar toegaan: *deze dingen heb ik geschreven*, zo vertelt Johannes, *opdat jullie weten dat jullie het eeuwige leven hebben en opdat jullie geloven in de Naam van de Zoon van God.* Dát maakte Johannes zo gelukkig, als hij naar de gemeente keek en op zijn werk terugblikte: jullie hebben het eeuwige leven, doordat jullie mogen geloven in de Naam van de Zoon van God. Nu, daar kunnen al die woorden van mij over jullie enthousiasme, diversiteit en betrokkenheid-op-elkaar niet tegenop, hoe kostbaar ook. Jullie mogen door Jezus het eeuwige leven leven, zo mag ik Johannes nazeggen. Jullie geloven in de Naam van de Zoon van God - blijf dat vooral doen, zo spoort Johannes de gemeente aan, want jullie geloof in de

Naam van de Zoon van God betekent eeuwig leven! Johannes vat het heel kernachtig samen: 'Wie de Zoon heeft, heeft het leven'. Nu, dat moet u onthouden, nu wij afscheid nemen. Maar eerst wil ik proberen om uit te leggen wat deze woorden voor u en mij betekenen.

Deze dingen heb ik geschreven, opdat u weet dat u het eeuwige leven hebt en opdat u gelooft in de Naam van de Zoon van God... Want (vers 12): Wie de Zoon heeft, heeft het leven. Wat is dat leven, dat eeuwige leven precies, waar Johannes het overheeft?

Ik wil eerst beginnen met wat dit leven niet is. Om het even helder te maken. Maar ook om het op scherp te stellen. Johannes zag de noodzaak om in de crisissituatie van zijn gemeente ook heel duidelijk te zijn (vers 12): *wie de Zoon heeft, heeft het leven. Wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet.*

Je kunt dus leven, volop leven, en toch volgens Johannes niet echt leven, 'het leven eigenlijk niet hebben'. En je kunt ook een leven hebben, waarvan anderen misschien zeggen (of jijzelf misschien wel) 'is dat nu leven?'... en toch het echte leven leven, volgens Johannes. Want dat leven dat God je wil geven, dat is een gezegend en rijk leven, maar het heeft vaak niets met rijkdom en allerlei andere gelukkige zaken te maken. Dat leven, dat Johannes bedoelt, is prachtig en krachtig, maar heeft vaak niets te maken met allemaal wensen in vervulling te zien gaan. Hoe zit dat?

Volgens de algemene opinie is je leven een project, wat je zelf moet zien waar te maken en waarbij je allemaal stukjes moet zien te bereiken die je zelf hebt graag in de portfolio van je leven wilt stoppen. Maar wat lopen mensen daar vaak in vast, of op stuk. Omdat bepaalde stukjes onbereikbaar blijken te zijn. Omdat het leven weerbarstiger is dan je wordt voorgespiegeld. Omdat de echt belangrijke dingen niet te maken zijn. Omdat je maar blijft zoeken met alle keuzestress van dien. Wie ben ik nu eigenlijk in al die dingen? Wat doet mijn leven er eigenlijk toe?... Het leven waar Johannes het over heeft, dat is iets heel anders. Dat leven begint bij loslaten. Niet in handen hebben, of zien te bereiken, maar jezelf overgeven aan God. Niet jezelf fotoshoppen om een prachtige selfie te krijgen, maar je falen en gebreken aan God bekennen, je zwakte en zonden onder ogen zien. Niet met ellebogenwerk je omhoog zien te werken, maar knielen bij Jezus en je leven aan Hem overgeven.

Maar wat betekent dat leven een geweldige rust! Een kostbaar vertrouwen. Een diepe geborgenheid. Je mag gaan leven uit genade! Je mag putten uit de bron van Gods oneindige liefde! Je kunt kwetsbaar zijn voor God en daardoor ook voor een ander. Je mag je zorgen en je angsten aan God overgeven, omdat Hij de zorg voor je leven wilt dragen. Je hebt al die dingen, die uitdagingen, die prikkels niet nodig – ja, je mag er van genieten hoor, leef en geniet! – maar je hebt de ware zin, de ware rust in Hem gevonden (psalm 63): 'Mijn God, Gij zijt mijn toeverlaat, naar U, Heer, strekt zich mijn verlangen, mijn hart wil niets dan U ontvangen die leven zijt en leven laat.

Leven en leven is dus twee. En Johannes maakt het voor die gemeente die zo in verwarring was geraakt, heel duidelijk: zonder de Zoon, zonder Jezus, is er geen leven. Dan kan je alles uit je leven halen wat er inzit, maar uiteindelijk is het bijzonder leeg als alles eruit is gehaald. Want: zonder zin, vertrouwen, rust of toekomst. Maar met Jezus, dan kan je gemeentelieven nog zo gehavend, gescheurd en hopelijk ingewikkeld zijn, maar dan heb je het leven, het eeuwige leven!

Je hebt dus leven en leven. In ons bestaan loopt dat vaak nog door elkaar. Je afhankelijkheid van God en je eigen trots. Het volgen van Jezus en ondertussen met de massa meelopen. Je rust vinden in Hem en toch vaak nog zo heel onrustig zijn. Het loopt vaak in ons menselijk bestaan nog zoveel door elkaar. Maar uiteindelijk is het dus niet allemaal om het even. Uiteindelijk is het of licht of duisternis in je leven. Waarheid of leugen. Eeuwig leven of eeuwig spijt. Johannes is bijzonder zwart-wit.

Maar dan weer terug naar die afsluitende woorden van Johannes: 'deze dingen heb ik u geschreven, opdat u het eeuwige leven hebt', zo schrijft hij aan de gemeente. Nu dan die andere

kant. Wat is dan *wel* dat goede, dat eeuwige leven dat u als gemeente in en door Jezus mag leven? Ik noem twee dingen:

Dat leven waar Johannes op doelt, dat is allereerst leven uit de *overwinning*. Johannes zegt heel krachtig in dat stukje dat wij hebben gelezen (vers 4 en 5): *want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons geloof. Wie anders is het die de wereld overwint dan hij die gelooft dat Jezus de Zoon van God is? ...* De overwinning ligt aan jullie voeten, zo zegt Johannes. Jullie mogen de wereld overwinnen!

Met 'wereld' duidt Johannes hier de wereld aan, zoals deze op dit moment geworden is. Een wereld waarop heel veel duisternis is gekomen. Gebrokenheid die deze wereld tekent. Het schijnbaar onuitroeibare onrecht. 'We zullen deze wereld overwinnen!', zo zegt Johannes. Dat zegt hij niet omdat hij zo optimistisch is over de toekomst van de wereld. Of omdat hij altijd zo'n positieve instelling had. Nee, hij zegt dit zo onbevagen, omdat jaren geleden Jezus Zelf voor Zijn sterven tegen hem en de andere discipelen had gezegd (Joh 16:33): *in de wereld zullen jullie verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen! ... Jezus is Overwinnaar!* En als je in Jezus, de Zoon van God, gelooft, dan geloof je dus in de overwinning. En dan mag je ook in die overwinning *delen!*

Wat mooi om dat ter afsluiting aan je gemeente te mogen zeggen. Johannes kende natuurlijk die oproep van Jezus om degenen die je onrecht aandoen de andere wang toe te keren... en om te bidden voor je vijanden... en om de minste te zijn in deze wereld... en om je leven op te offeren voor je medemens... maar in al deze dingen die Jezus van ons als gemeente vraagt, zijn wij dus geen losers... en ook al stelt het voor je gevoel zo weinig voor wie wij als gemeente zijn..., onthoudt: wij mogen overwinnaars zijn. De overwinning is op handen. Ja, sterker nog, het is niet alleen maar toekomstmuziek... 'stil maar, wacht maar'..., nee, die overwinning waar Johannes op wijst, mag *nu al* in je leven vorm krijgen. ... En ik vind het zo mooi dat ik dat soms ook echt bij gemeenteleden heb gezien hè. Hoe zij door het geloof in Jezus zijn veranderd en bijvoorbeeld bepaalde lastige kanten van hun karakter overwonnen hebben, soms hun onzekerheid of zelfhaat. Iemand in onze gemeente die haar leven compleet zag veranderen en van wie ook andere zeiden dat ze zo veranderd was. Dat kan dus. Want in het geloof mag je overwinnaar zijn. Het is dus blijkbaar niet zo dat je nu eenmaal bent wie je bent. Dat je nu eenmaal dit of dat karakter hebt, of dat je deze genen hebt meegekregen, of dat je gewoon het resultaat van je opvoeding bent. Nee: ga de strijd aan met die duisternis die er in je leven aanwezig is. Snoer die negatieve gedachten de mond. Vecht tegen je vooroordelen of je trots of je bitterheid. Durf jezelf in te zetten in Gods Koninkrijk. Maak er werk van. Heb goede moed!, zegt Jezus, *Ik heb de wereld overwonnen*. De vorst van deze wereld, de overste van de duisternis, de duivel zal moeten afdruipe. Je mag in Christus overwinnaar zijn. Want: *dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft*, zo zegt Johannes...: *ons geloof*.

'*Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld*'. Als gemeente – en dat was waarschijnlijk het geval bij die gemeenteleden die zich hadden afgesplitst – moet je daarom ook niet in je christelijke bubbel blijven, deze wereld angstvallig mijden enz. Het geloof in Jezus en Zijn overwinning betekent dat wij zonder angst, in vertrouwen op Jezus met beide benen in deze wereld moeten staan. Ons geloof in praktijk brengen. Als je Hem liefhebt, moet je ook je medemens liefhebben, zo heeft Johannes zichzelf in ongeveer elk hoofdstuk van zijn brief herhaald. Je moet (vers 3) Gods geboden – die liefde tot God en de liefde tot de naaste – in acht nemen. En zijn geboden zijn geen zware last, zo zegt Johannes er achteraan. Want iets wat je met liefde doet, is niet zwaar. Sta als gemeente met beide benen in de wereld, midden in de maatschappij en houd je aan Gods geboden, leef in liefde tot God en tot de ander. Want je mag in Hem, in Jezus, delen in de overwinning.

Deze dingen heb ik u geschreven, opdat u weet dat u het eeuwige leven hebt en opdat u gelooft in de Naam van de Zoon van God. Gemeente, door Jezus mag u het eeuwige leven

hebben! Mag u delen in Zijn overwinning! Straks en nu al stukje bij beetje. Door Jezus mag u leven! *Echt* leven, in tegenstelling tot wat volgens de normen van onze maatschappij het leven zou moeten zijn. Leven uit de genade van God. Leven uit de liefde van God. Leven in Zijn bescherming. Eeuwig leven, zo zegt Johannes.

Eeuwig leven, dat is meer dan 'leven waar geen eind aan komt'. Eeuwig leven, dat is niet slechts 'altijd durend leven' – nee, het leven dat God voor ons heeft bedoeld gaat ons tijdsbegrip te boven. 'Eeuwig' zegt in de Bijbel meer over de kwaliteit, dan over de kwantiteit. Eeuwig leven, dat is een leven in oneindige rijkdom..., vol van heerlijkheid..., vol van God..., in diepe verbinding met God. Eeuwig leven, dat is een leven dat nu al mag aanbreken, nu al werkelijkheid mag zijn... en dat straks alle menselijke grenzen en beperkingen te buiten zal gaan.

Eeuwig leven – ik probeer het wat aan te duiden: dat is een leven waarin de zonde en het kwaad niet meer het laatste woord hebben. Nu roepen ze misschien nog heel hard in je leven en maken je soms zo moedeloos, maar straks zal hun neerbuiende stem verstommen. ... Eeuwig leven dat is een vernieuwd leven, waarin onze beperkingen ons niet meer beperken. ... Eeuwig leven dat is een leven waarin Gods majesteit en luister allesbepalend zijn en heel de schepping zal doordringen en vervullen. ... Eeuwig leven dat is een leven in diepe verbondenheid met God, een volmaakte gemeenschap met God en met elkaar. Een leven in diepe verwondering over de liefde van Christus, onder de bescherming van de hemelse Vader, door de kracht en bezieling van de Geest. ... *En dat eeuwige leven mag nu al aanbreken, nu al werkelijkheid zijn en het zal straks al onze verwachtingen overtreffen*.

Duizelt het je, als je zo als gemeente wordt aangesproken, als gemeente die het eeuwige leven mag hebben? Ik vind het eigenlijk ook wel heel erg grote woorden op de Ontmoetingskerk te plakken, terwijl er na zes jaar nog van alles onaf is en misschien niet anders zal worden. Maar om ons dit op het hart te drukken dat u door Jezus toch echt een gemeente mag zijn die het eeuwige leven mag leven, heeft God drie getuigen opgeroepen. En met drie getuigen is een getuigenis echt betrouwbaar, volgens het oude Joodse recht. Ik citeer vers 7 en 8: '*Drie zijn er die getuigen: de Geest, het water en het bloed*', zo zegt Johannes heel cryptisch. Nu, dat water wijst waarschijnlijk op Jezus' menselijke geboorte, of op Zijn doop. Het bloed, dat wijst waarschijnlijk op Jezus' sterven aan het kruis. En de Geest, dat is de Heilige Geest. Als gemeente mag u zich door deze drie getuigen laten overtuigen, zo zegt Johannes.

Het water, ik denk daarbij aan de doop die in de afgelopen zes jaar diverse keren mocht worden bediend. Het bloed: ik denk aan het Avondmaal waarin de beker wijn verwijst naar het bloed van Christus dat is vergoten tot een volkomen verzoening van onze zonden. En de Heilige Geest, dat is de Geest Die spreekt door de Bijbel, door de verkonding, de preek en door je medebroeders- en zusters. Johannes haalt deze drie getuigen aan, drie getuigen die ook in onze tijd niet ophouden om in het gemeentezijn getuigenis af te leggen: de doop, het Avondmaal en de Heilige Geest. Steeds wordt u door deze drie getuigen op het hart gedrukt wie u in Christus mag zijn: *een gemeente die het eeuwige leven mag leven. Een gemeente die mag leven in overwinning door Jezus' overwinning. Een gemeente die geliefd is door de Vader, die haar Redder Jezus mag eren en mag navolgen en die door de Geest wordt geleid en door de Geest in liefde en geloof met elkaar wordt verbonden*. Vergeet nooit wie je als gemeente mag zijn. Wees er alsjeblieft zuinig op.

Nu, met deze woorden van Johannes kunnen wij in dankbaarheid terugblikken op de afgelopen jaren en ondanks het afscheid van elkaar in volle verwachting vooruit kijken. Vergeet nooit wie je bent en wat je moet doen: *deze dingen heb ik geschreven* (en deze dingen heb ik, Eddy, gesproken), *opdat u weet dat u het eeuwige leven hebt en opdat u gelooft in de Naam van de Zoon van God*.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 06- 40 62 29 38 // dekruijf@live.nl